

דפ רשע

בין הדף היומי ופרשת השבוע

להתגדל בתפילה

מהתנשאות ומהביטוי 'גדול בתורה' שהרי לא כל אחד יכול להיות גדול בתורה זה תלוי בכישרונות ובאפשרויות, אבל להתגדל כל אחד כפי יכולתו, ודאי צריך.... בשביל זה יש ללמוד ולשקוד, לתקן מידות, להוסיף יראת שמים. צריך גם מסירות נפש גדולה מאד. לפום צערא אגרא. זה לא רק עניין של כמות ידיעות, אלא של התמסרות ללימוד.

ובכן מהי התגדלות בתפילה?

ברוח תשובתו של הרב אבינר אפשר לומר כי להתגדל זו התמסרות לתפילה. עצם ההתמסרות ללא ידיעת והבנת כל רזי התפילה על בוריים.

לצורך כך אולי ניתן להסתייע גם בדברי הרב במוסר אביך ד' ג' שם כותב הרב כי ישנו פתגם ידוע, לפיו, לא תיפרד הדאגה ממי שרוצה לעלות מעלה שהיא למעלה ממנו. מסביר הרב, כי לדבר זה יש כלל ופרט.

הכלל: מי שרוצה להשיג מעלה רוחנית שנמצאת מעבר לכוחותיו, נמצא כל הזמן במתח נפשי ובצער, כי אינו מצליח להשיג את מה שהוא רוצה. אבל המתח הזה נובע רק מכך שהוא לא יודע מה הוא באמת רוצה. אם יישב ויחשוב עם עצמו, מה המטרה האמיתית שלו, ומה הדרך להשגת המטרה הזאת, ה' יעזור לו, כי "טוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך" (תהלים כה ח) וכשיתחיל ללכת בדרך הזאת, כבר יהיה בשמחה, כי כשאדם נמצא בדרך למקום טוב, גם אם עדיין לא הגיע, הוא שמח.

הפרט: בכל מעשה שאדם עושה, כגון תפילה או תורה או מצוה, צריך לשמוח בעצם העשייה, ולא רק בהתעלות הרוחנית שהמעשה אמור להביא לו. אמנם מותר לאדם לרצות התעלות רוחנית, אבל שלא יחשוב, שאם הוא לא מקבל התעלות רוחנית, אין ערך למעשה. כי קיום המצוות ולימוד התורה הם כל כך גבוהים, עד שהם משלימים את הנפש הרבה מעבר למה שהאדם יכול לדמיין. כל עוד האדם מקיים מצוות, עוסק בתורה ומכוון בתפילה בפשטות, הוא מתעלה, וה' יעזור לו להתגדל עוד יותר.

הבעיה מתחילה כשהאדם רוצה להרגיש מייד התעלות רוחנית מיוחדת בתפילה, וכשהוא לא מרגיש אותה, הוא מתוסכל ועצוב, וכן בתורה, אדם רוצה לחדש חידושים גדולים בכל רגע שהוא לומד, וכן במצוות, הוא רוצה להרגיש הארה גדולה במוחו וליבו בכל מעשה ומעשה.

אדם כזה מונע מעצמו את השמחה של העשייה הפשוטה, וסובל ממכשולים רבים על הדרך להגיע לשלמות.

הרב עוד מאריך בדבריו, אך ניתן להסיק מהם שלהתגדל בתפילה כמוה להתגדל בתורה הכוונה להרגיש התעלות רוחנית כלשהי. למדים אנו מדברי הרב שכל עוד האדם בעיצומה של עשייה רוחנית הוא בהתעלות. מכאן והלאה הקב"ה יעזור להתגדל עוד.

ברוח גדלות התפילה ותקופת הנחמה בראשיתה אנו נמצאים, נסיים בנבואת הנחמה של ירמיהו. "בבכי יבואו ובתחנונים אובילים..." (ירמיהו ל"א), ודרשו חז"ל שאין הגלויות חוזרות אלא ע"י תפילה, שסוף סוף כל דבר מגיע רק ע"י תפילה.

יה"ר שנזכה בעז"ה להתגדל בתורה ובתפילה ולהחיש עי"כ את גאולתנו אכ"ר.

השבוע בפתיחתה של פרשת 'ואתחנן' נחשפים אנו לכוחה של תפילה. תפילתו של משה, שעל אף שאינה נענית בשעתו, אנו מאמינים, שכיתר התפילות לא שבה ריקם.

המדרשים בפתיחה לפרשתנו מכבירים בכוחה ובעוצמתה של התפילה כתוצאה מתפילה זו של משה.

"עשרה לשונות נקראת תפלה ואלו הן, שועה, צעקה, וכו'".

ובמדרש אחר שלוש עשרה לשונות וכו'.

גם במסגרת לימוד הדף היומי אנו נחשפים לגודלה של תפילה.

השבוע אנו לומדים במסגרת לימוד הדף היומי במסכת מגילה דף כו עמוד ב' ודף כז עמוד א', כי ישנה מחלוקת האם מותר להמיר בית כנסת לבית מדרש או להיפך. רב פפי אומר שמותר להפוך בית כנסת לבית מדרש ולא להיפך ואילו רב פפא אומר שמותר להפוך דווקא בית מדרש לבית כנסת אך לא הפוך.

נציין כי מחלוקת זו באה בזיקה למשנה בדף כה: שדנה בשימוש המותר בתמורה המתקבלת ממכירתם של תשמישי קדושה.

המחלוקת שהובאה לעיל נסובה סביב הסוגיא מה נחשב למקום מקודש יותר? בית המיוחד לתפילה או בית המיוחד ללימוד תורה.

הגמרא מביאה פסוק העוסק בחורבן הנורא אותו ציינו השבוע 'וישרף את בית ה' ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלים ואת כל בית גדול שרף באש'... (מלכים ב' כה ט) מבארת הגמרא את הפסוק. בית ה' ברור כי הכוונה לביהמ"ק. בית המלך ובתי ירושלים כמשמעו. אך מה זה בית גדול?

כאן נחלקו רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי. דעה אחת היא כי בית גדול זה מקום שמגדלין בו תורה, קרי בית מדרש ודעה שנייה סוברת כי הכוונה למקום שמגדלין בו תפילה.

נמצאנו למדים, כי כמו שבית המדרש הוא מקום להתגדל בו בתורה כן בית התפילה הוא מקום להתגדל בו בתפילה.

המושג להתגדל בתורה מוכר לכולנו. אגב, יש להבחין בינו לבין המושג לגדול בתורה.

ובהקשר זה שאלו פעם את הרב שלמה אבינר שליט"א מה צריכה להיות השאיפה של תלמיד ישיבה? להיות גדול בתורה?

בתשובתו ענה הרב (אביאה בקצרה), כי ראשית יש לנסח את השאלה טוב יותר: שאיפתו צריכה להיות להתגדל בתורה, קרי, להוסיף תורה. ממשיך הרב אבינר וכותב, כי להיזהר מאד